ผึ้งพันธุ์

ชื่อไทย : ผึ้งพันธุ์

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Honey bee

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Apis mellifera*

โดย นางอัจนา ชำนาญศิลป์
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ
โทรศัพท์ 0 2940 6102

สถิติการผลิต ปี 2555	
จำนวนเกษตรกร	1,100 ราย
จำนวนพันธุ์ผึ้ง	249,058 รัง
ผลผลิตน้ำผึ้ง	39.81 กก./รัง
จำหน่ายในประเทศ	30-35 %
ส่งออกต่างประเทศ	65-70 %

แหล่งผลิต

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน แพร่ อุตรดิตถ์ ลำปาง พะเยา พิษณุโลก น่าน พิจิตร เพชรบูรณ์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดเลย อุดรธานี ขอนแก่น หนองบัวลำภู นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สุรินทร์
ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดลพบุรี สระบุรี
ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี สระแก้ว
ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี
ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา สุราษฎร์ธานี พัทลุง ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล ตรัง กระบี่ พังงา ภูเก็ต

ปริมาณน้ำผึ้งส่งออกประเทศคู่ค้า ปี 2555	
เยอรมัน	27.74 %
ไต้หวัน	17.23 %

ปริมาณน้ำผึ้งที่ไทยนำเข้า ปี 2555	
สาธารณรัฐประชาชนจีน	67.37 %
พม่า	22.32 %

ฤดูการผลิต ตลอดทั้งปี

ต้นทุน / ผลตอบแทนการผลิตน้ำผึ้ง ปี 2553	
ต้นทุนผันแปร (บาท/รัง)	1,339.17 บาท
ต้นทุนคงที่ (บาท/รัง)	700.15 บาท
รวมต้นทุนทั้งหมด (บาท/รัง)	2,039.32 บาท
ต้นทุนการผลิตน้ำผึ้ง/กก.	37.14 บาท
รายได้จากการขายน้ำผึ้ง/รัง	2,222.19 บาท
ราคาน้ำผึ้งที่เกษตรกรขายได้/กก.	55.82 บาท
กำไรจากการขายน้ำผึ้ง/กก.	18.68 บาท
ราคาขายปลีก/ขวด (๗๕๐ ซี.ซี.)	120-180 บาท

ราคาผลผลิตน้ำผึ้ง (บาท/กิโลกรัม)

ปี	2551	2552	2553	2554	2555
ราคา	120-180	120-180	160-180	160-180	160-180

ปริมาณและมูลค่าส่งออกน้ำผึ้ง

ปี	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2553	6,855.20	373.48
2554	8,770.84	535.35
2555	8,945.17	577.64

ปริมาณและมูลค่านำเข้าน้ำผึ้ง

ปี	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2553	2,973.64	143.84
2554	5,070.26	279.70
2555	6,542.68	385.10

ปริมาณและมูลค่าส่งออกนมผึ้ง

ปี	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2553	57.27	43.53
2554	40.45	34.51
2555	35.63	28.52

ปริมาณและมูลค่านำเข้านมผึ้ง

ปี	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2553	37.02	12.46
2554	21.69	13.23
2555	47.02	20.40

ที่มา : กรมศุลกากร, 2555 และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2553

ผึ้งพันธุ์

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
1. ประเทศไทยมีศักยภาพในการเลี้ยงผึ้ง เนื่องจากมีพืชอาหารผึ้งหลายชนิดในรอบปี เช่น ลำไย ลิ้นจี่ ทานตะวัน งา ยางพารา เงาะ นุ่น ข้าวโพด รวมทั้งวัชพืช ได้แก่ สาบเสือ ขี้ไก่ย่าน และไมยราบ 2. ประสิทธิภาพการผลิตสูงและปริมาณการผลิตขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี 3. มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงผึ้ง 4. มีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงผึ้งมาเป็นเวลานาน	1. วัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้งไม่มีการควบคุมคุณภาพและไม่ได้มาตรฐาน ขาดการพัฒนา และมีแหล่งจำหน่ายน้อย 2. ขาดการพัฒนาสายพันธุ์นางพญาและผึ้งตัวผู้ 3. ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงคุณประโยชน์ของการบริโภคน้ำผึ้ง 4. เกษตรกรรายย่อยขาดการจัดการด้านการตลาดของผลผลิต 5. การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์อยู่ในวงจำกัด และไม่ต่อเนื่อง	1. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการผลิตวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้ง 2. ผลิตนางพญาผึ้งและผึ้งตัวผู้สายพันธุ์ดี สนับสนุนการเลี้ยงผึ้ง และพัฒนาสายพันธุ์ให้กับเกษตรกร 3. รณรงค์การบริโภคน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์ผึ้ง โดยประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ และคุณค่าทางโภชนาการ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น บทความทางวิชาการ เว็บไซต์ 4. ร่วมออกร้านแสดงสินค้าน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์ผึ้งในงานแสดงสินค้าต่าง ๆ และร่วมจัดงานนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงผึ้งและผลิตภัณฑ์ผึ้ง 5. สนับสนุนให้มีระบบตลาดผูกพันตามข้อตกลง (Contract Farming) กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง และฟาร์มผึ้งของบริษัทเอกชน 6. สนับสนุนการศึกษาวิจัยการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์